

KMETSKI LIST

Številka 48

Liubljana dne 29. novembra 1939

Leto XXI

Naraščajoča groza sedanje vojne

**Nemško bojno orožje — Silno uničevanje gospodarskih dobrin
Zob za zob, pravijo Angleži — Zaskrbljeni nevtranci**

Značilnost sedanje vojne obstoji v neprestanih presenečenjih. Dasi je trajala napetost dolgo, oziroma izza sklenitve versajskega miru sploh še ni popustila, je vendar povprečen evropski človek ves čas upal, da ne bo prišlo do najhujšega. Množili so se atentati, pletla so se razna kovarstva, izginjale so države, za spremembo smo imeli celo državljansko vojno, v kateri je bilo tujih državljanov več ko domačih, toda vse to je evropski človek gledal kakor prizore na filmskem platnu. Celotisti, ki so bili najbolj neposredno prizadeti, se menda niso zavedali usodne resnosti položaja. Sicer pač ni mogoče razumeti nastopa tedanjega poljskega zunanjega ministra Becka. Saj se je poljska vojna tragedija odigrala tako bliskovito naglo, da smo ji komaj sproti sledili. Po zlomu pa so priznavali poljski in tuji strokovnjaki, da Poljska na vojno sploh ni bila pripravljena. Že sam izbruh vojne je torej pomenil presenečenje, pa ne morda samo za Poljake, ampak tudi za ostale udeležence, v še večji meri pa seveda, za ostali svet.

Po vojni napovedi Anglije in Francije Nemčiji, je marsikdo pričakoval, da bo takoj na nemški strani posegla v vojne dogodke tudi Italija, kar se doslej ni zgodilo. Pač pa je z naglo kretno vzela svoje Rusija in si je poleg tega brez vojne še po svoji zamisli uredila in utrdila položaj v Baltiku, česar prej nikakor ni mogla doseči v pogajanjih z Anglijo, ki so se verjetno vprav zaradi te občutljive točke (poleg drugih, seveda) tudi končno razbila.

Vsi ti dogodki zapored so pomenili sama presenečenja, ki jih pa še ni konec.

Kdo se ne spominja, kako vneto so ljudje, ki zmeraj vse vedo, napovedovali, da bodo angleški in francoski bombniki z bombami zasuli nemška mesta?! Niti sledu o tem! Zapad je mirno pustil krvaveti Poljake v neenakem boju — kljub vsemu zavezništvu in jamstvu. Francozi so se utaborili v svoji »Maginotovi črti«, Angleži so se jim pridružili ter jeli Nemce bombardirati z letaki. Na nevtralnega opazovalca je spričo tega potek in razvoj sedanje vojne prav pogosto vplival kot domenjena igra. Za spremembo je bilo že skraja in nato v raznih presledkih storjenih več mirovniških poskusov, o katerih so pa že tudi sproti vse vesti zatrjevale, da se ne bodo posrečili. Ako nič drugega ne, so bile vsaj te napovedi tekom sedanje vojne resnične. Vsi mirovni poskusi so se izjalovili in ostali brez sadu.

Medtem pa se je uresničila napoved kancelarja Hitlerja o novem tajnem nemškem orožju.

Skraja je svet sprejel to napoved z nezapanjem in ji ni kdo ve kaj verjel. Že po nekaj

tednih pa se je izkazalo, da je mislil nemški državni poglavar zelo resno.

Posebne vrste mine

so to novo orožje. Kakšne so in v čem je njih posebnost, menda še nihče natančno ne ve, razen tistih, ki so jih izumili in jih izdelujejo.

Poročila o teh »magnetičnih minah« so še precej medla in fantastična, vendar je podoba, da je novo orožje zlasti Angleže močno iznenađilo. Kolikor se da posneti po dosedanjih vesteh, polagajo te mine v veliki globini. Nevarne so najbolj zaradi tega, ker jih ni mogoče opaziti. Za delovanje teh min ni potreben stik z ladjo. Ko namreč ladja plove nad njimi, njeno železo privlačuje magnet v mini, ki potem sproži eksplozijsko napravo.

S tem nevarnim orožjem so sedaj Nemci zaprli morskota v Anglijo. Baje so jih Nemci nastavili v noči od 17. na 18. novembra. Prej so namreč ladje lahko varno plule po teh morskkih progah, po 18. novembru pa so se jele kakor na ukaz množiti katastrofe in se je potopilo že v prvih treh dneh — 15 ladij, med katerimi je bil tudi jugoslovanski parnik, o katerem smo poročali v zadnji številki. To število je do 23. t. m. naraslo na 22 trgovskih ladij, ki so imele skupaj 92.246 ton! Angleška trgovska mornarica je izgubila 12 ladij, ameriška 1, japonska 1, norveška 1, nizozemska 1, Italija 2, Litva 3, Jugoslavija 1 in švedska trgovska mornarica 1 parnik. V teh številkah, ki jasno kažejo, kako sedanja vojna hudo tepe tudi čisto neprizadete nevtralece, pa niso vračunane izgube angleške vojne mornarice!

Ta strahotna pomorska borba pomeni strahotno uničevanje gospodarskih vrednot, kakršnega doslej zgodovina človeštva še ni poznala. V celih mesecih prejšnje svetovne vojne ni bilo uničenih toliko sadov človeškega dela, kakor sedaj v nekaj dneh! Svet se zato s skrbo in grozo vprašuje, kam ga bo to pahnilo, ako se bo tako brezobzirno uničevanje nadaljevalo.

Zob za zob

Nemci opravičujejo svoje postopanje s silobranom. Pravi, da so Angleži doslej imeli prednostne pravice na vseh morjih, najsi so tudi sami pogosto kršili mednarodno pomorsko pravo in razne dogovore. Pravijo, da sicer obžalujejo, ker so v tem boju prizadeti tudi nevtranci, vendar vidijo v tem edino sredstvo za zlom blokade, s kakršno je Anglija zaprla Nemčijo. — Hkratu pa napovedujejo, da bodo vso angleško obalo zaprli z novimi minami.

Angleži odgovarjajo na to, da bodo odslej zaplenili vse nemško blago, ki ga bodo srečali na morju na kateri koli ladji. Anonima bo sku-

šala Nemčiji onemogočiti ustvarjanje deviznih fondov v inozemstvu za nabavo blaga, ki bi ga potem Nemčija skušala skrivaj uvažati. Končno bodo morale nevtralne ladje imeti pri sebi posebno spričevalo, ki bo izdano na podlagi natančnih listin o blagu na ladji. V njih bo označena država, kjer je bila ladja natovorjena, in luka, odkoder ladja prihaja, pa popis tovara. Vse druge ladje bodo z angleške strani podvržene natančni preiskavi.

Te ukrepe ocenjujejo na raznih krajih pač zelo različno. Splošno pa prevladuje mnenje, da hoče Anglija z njimi onemogočiti ves nemški izvoz, ki je za Nemčijo trenutno še važnejši kakor uvoz. Z izvozom namreč Nemčija nabira devize za nakup vseh tistih surovin, brez katerih ne more delati njena vojna industrija.

Zgovorni znaki

Zgovornih znakov za to, da utegne biti angleška presoja nemškega gospodarskega položaja pravilna, je več. Navedli jih bomo v kratkem samo nekaj.

Italijanski tisk sodi, da bo z novimi angleškimi ukrepi nemško gospodarstvo močno prizadeto.

Berlinskemu škofu grafu Preysingu je bil z merodajne strani stavljen predlog, naj bi katoliška cerkev z ozirom na vojne potrebe nemške domovine stavila vladi na razpelago polovico zlatnine in drugih dragocenih kovin, ki jih uporablja pri bogoslužju.

Pogajanja med gospodarskim odsekom Nemčije in Estonske, ki je imel urediti vsa vprašanja v zvezi z odhodom nemške manjšine iz Estonije v Nemčijo, so bila prekinjena in doslej ni znano, če se bodo sploh še kdaj nadaljevala. Nemci so namreč na Estonskem zapustili več dolgov nego znaša vrednost vseh nepremičnin in premičnin, kar jih je ostalo po njihovem odhodu.

Po teh znakih nekateri nevtralni opazovalci sklepajo na težak gospodarski položaj Nemčije, ki ga seveda Anglija in Francija skušata še kolikor mogoče bolj zaostriti. V ta namen je bilo sklenjeno, da bosta zavezniški velesili pokupili po nevtralnih državah vse, kar bosta dobili na tamošnjih trgih, tako da Nemčija sploh ne bo našla nobenega blaga. Poleg tega se bodo zavezniški pogajali z nevtralnimi državami, da ne bi nobenega blaga izvažale v Nemčijo več kakor v dosedanjih količinah.

Neveseli izgledi

Kam bo vse to pripeljalo, nihče ne ve, nobenega dvoma pa ni, da se sedaj šele začinja prava vojna. Podoba je, da bo to res vojna na

življenje in smrt, najbolj kruta borba, kar jih je človeštvo kdaj bojevalo.

Za nevtalce nastaja poleg drugih žrtev in udarcev, ki jih dobivajo in jih bodo morda dobivali vedno več, še drugo veliko vprašanje:

Kako ohraniti nevtralnost

Nobenega dvoma ni, da vsi nevtalci, zlasti pa male države, žele ohraniti svojo nevtralnost, toda uresničenje te želje bo iz dneva v dan težavnejše. Oba sprta tabora si bosta vsak po svoje prizadevala, da vključita kar največ nevtralnih držav v svoj sestav in jih tako prisilita v vojno dejavnost. Ta pritisk bo toliko močnejši, kolikor hujša bo na tej ali oni strani vojna stiska. Kaj bo z Evropo tedaj, to je vprašanje, ki bo mogla in morda morala nanj odgovoriti šele bodočnost.

Kaj pravijo?

»Delavska pravica« piše pod naslovom »Apostoli« o razgovoru, ki sta ga imela v vlaku socialist in krščanski socialist. Na koncu članka daje priznanje krščanskim socialistom, ki da opravljajo pravo apostolsko delo med delavstvom in zaključuje:

»Kljub temu pa takih (krščanskih socialistov op. ur) oni visoki in vodilni ne marajo, kakor niso marali pismarji in farizeji Kristusovih ribičev. Mi pa verujemo, da bodo ti mali, osovraženi in skromni vršili še velika dela prav zaradi tega, ker živijo življenje, ki je uravnano po načelih Kristusa. Ti namreč ne pričakujejo ne plačila, ne svetne časti in slave, zakaj vse to je prihranjeno tistim, ki govore o načelih, ki se ponasajo z mogočnimi naslovi in jim je življenje prvi smisel.

Se se bodo bile borbe, še nas bodo slikali kot manjvredne, kot izvrvček, ki ne spada med pravičnike. Mi pa vemo, da so v tovarnah in rovih po Sloveniji, od Maribora do Jesenic, delavci in delavke, ki enako, mali in skromni, vršijo veliko poslanstvo živega in dejavnega krščanstva.«

1000 žrtev gorečega jezera

Na otoku Gunili v južnoameriški državi Venezuela se nahajajo veliki petrolejski vreli pri mestu Maracaibo, ki leži na obrežju istoimenskega jezera. Površina jezera je prekrita z debelo plastjo nafte. Pretekli teden je po nesreči izbruhnil požar v mestu Maracaibo, ki se je razširil tudi na obalo jezera in je zajel tudi jezersko površino. V strahu so ljudje bežali na vse strani in poskušali ubežati smrti. Okrog 1000 ljudi je kljub vsemu zajel strahoviti požar ob obali, ki so v nečloveških mukah zgoreli.

Nemški izdatki za vojsko

so znašali po izjavi Hitlerja 1310 milijard dinarjev. Dnevni izdatki za vojsko pa znašajo sedaj 2 milijardi dinarjev. Za pokritje teh ogromnih izdatkov je uvedel nemški finančni minister celo vrsto novih davščin in povišanje starih davkov. Povišal je dohodnino za 50%, uvedel 20% vojno določilo na tobak in pivo ter 25% določilo na vse alkoholne pijače. Poleg tega morajo odrajtati državni blagajni od izbruha vojne sem 15% svojih dohodkov vse pokrajinske in občinske samouprave. S posebno uredbo je bilo določeno, da morajo odračunati v državno blagajno podjetniki vsa izplačila za nadure delavstva, ki dobi sedaj plačanih samo 8 ur na dan, dočim dela nadure na korist države.

Narodna strokovna zveza

je imela 19. novembra delegatski zbor v Laškem. Po poročilih društvenih funkcionarjev, ki ugotavljajo lep napredek narodne delavske organizacije, je bila sprejeta obširna resolucija, ki

se dotika vseh delavskih vprašanj. V odbor so bili izvoljeni: za predsednika Zupan Tine, za poslevoedečega podpredsednika dr. Joža Bohinjec, za drugega podpredsednika Hočevar Lojze, za tajnika dr. Branko Alujevič, za drugega tajnika Albin Jančar, za blagajnika Jože Am-

brožič, za drugega blagajnika Lojze Oven, za gospodarja Avgust Jamnik, za praporščaka Lojze Orehek, za namestnika Edvard Terkuč; v nadzorstvo pa dr. France Kovič, Janko Avsenik z Jesenic, dr. Igor Rosina iz Maribora, Franjo Derča iz Sv. Pavla in Miloš Mlakar iz Mežice.

Vesti z raznih strani

■ **Bolgarska vlada** je sklenila uvoziti 1000 vagonov sladkorja v kockah.

■ **Tudi tovarne** v Turčiji so morale ustaviti nekatere obrate zaradi pomanjkanja surovin.

■ **Japonski parnik** »Terukuni Maru« se je potopil v bližini angleške obale. Zadel je obmino. Potopljeni parnik je imel 12.000 ton. Japonska pravi, da bo zahtevala za potopljeni parnik odškodnino.

■ **Angleški odgovor.** Predsednik angleške vlade Chamberlain je izjavil v spodnji zbornici, da bo Anglija zaplenila vse blago, ki je nemškega izvora in ki ga prevažajo po morju nevtralne države. Tako namerava Anglija odgovoriti Nemčiji za njeno brezobzirno vojno z minami.

■ **Med Anglijo in Rusijo** se vrše trgovska pogajanja za povečanje izmenjave blaga. Pogajanja se ugodno razvijajo.

■ **Rusija** je poslala trgovsko odposlanstvo v Perzijo za sklenitev nove trgovske pogodbe. Nekateri listi poročajo, da zbira Rusija ob perzijski meji svojo vojsko, da bi vplivala na pogajanja.

■ **Nemški kancler Hitler** se je dalj časa razgovarjal z dr. Thotom, zgraditeljem Sieg-

friedove obrambne črte na zapadni fronti. Hitler je naročil dr. Tothu, da zgradi slično utrjeno črto vzdolž ruske meje. Pri gradnji utrdb bodo zaposleni Poljaki.

■ **Letalske bitke.** Na zapadni fronti ni bilo niti v preteklem tednu večjih borb. Topovski ogenj z obeh strani in manjše praske med patroljami. Pač pa so se odigravale večje letalske bitke. Francoska in angleška vojna poročila vedo povedati, da je bilo sestreljenih kakih 40 nemških vojnih letal v preteklem tednu.

× **Vsem konzumentom in producentom mleka!** Vsled skrajno slabe letine za živinsko krmo, kakor tudi radi vedno naraščajočih cen močnim krmilom itd. je širši odbor Mlekarskega društva za Ljubljano in okolico na svoji seji dne 26. novembra 1939 sklenil, da se cena mleku poviša na 2-50 din za liter z dnem 1. decembra 1939. Vse producente prosimo, da se navedene cene točno držijo, ter da ne povišujejo preko določene cene, dokler ne bi o tem ponovno razpravljali. Prosimo pa tudi vse konzumente, da blagovolijo vzeti ta malenkostni skrajno neodložljiv povišek na znanje.

Mlekarsko društvo za Ljubljano in okolico.

Doma in drugod

Kako spijo kmetijski otroci

Društvo »Učiteljsko gibanje« je objavilo izid ankete pri šolskih otrocih od 7. do 14. leta. Vprašanih je bilo 1328 otrok, kje spe in je bilo ugotovljeno:

da spi 11'6% otrok-dečkov v hlevu, šupi, kuhinji itd.;

da spi 12'8% otrok-dečkov po klopeh, pečeh ali na tleh;

da prav tako spi 2'3% deklic v hlevih, šupah, kuhinjah itd.;

da spi po klopeh, pečeh in na tleh 8'5% teh deklic.

Pravega ležišča torej nima 35'2 odstotka šolskih otrok, ki jih je učitelj zaslišal. Ako bi se izvedla anketa pri vseh osnovnošolskih otrocih iz cele Slovenije, bi se ta odstotek gotovo še povečal. Nočemo govoriti o moralnem vplivu takih ležišč na šolske otroke, kjer spe pomešano dečki in deklice, mlajši in starejši. Temveč bi hoteli podčrtati samo obupno sliko socialnega položaja večine slovenskega naroda, ki ga predstavljajo mali kmetijski posestniki, bajtarji, viničarji in drugi kmetijski delavci. Koliko gorja, bede, trpljenja, stradanja in prezebe se skriva v teh bornih domovih ne ve nihče, kdor ni sam iz bajtarske hiše doma, ali kdor se s to kmetjsko armado ni boril za človeške pravice. In čim bolj se gospodarski položaj zaostruje, čim bolj raste draginja, tem težje udarja vse to na malega človeka, ki nima nikogar, ki bi se potrudil, da bi ga sploh spoznal. Vsi razni socialni ukrepi gredo mimo njih. Revež jih ne čuti, ker se po navadi vse konča s praznimi besedami proti draginji, preskrbi pasivnih krajev itd. Če nekdo nima denarja, mu prav nič ne pomaga koruza po znižani ceni.

Vas Struge so bile tudi letos poplavljenе. Oblast jim je priskočila na pomoč in odbor za pomoč je nabavil nekaj vagonov krompirja, kolikor so ga prizadeti kmetje naročili. Krompir je prišel in razdeljevali so ga po znižani ceni.

Komaj polovico kmetov je prišlo po krompir. Drugi nimajo denarja. Preostali krompir je po znižani ceni kupil — trgovec.

Tako in slično končajo take socialne akcije v Sloveniji. Še bednejše je končala ta vrsta pomoči v Sv. Križu pri Kostanjevici. Kam je šla koruza, namenjena skoro povsem uničenim kmetom, bomo mogli morda drugič povedati.

Važnejša posvetovanja v Beogradu

Pretekli četrtek je bil dan važnih posvetovanj v Beogradu. Dr. Vl. Maček je bil sprejet dvakrat v avdijenco pri Nj. Vis. knezu namestniku. Daljši razgovor se je vršil med predsednikom vlade Dragišo Cvetkovićem in dr. Vl. Mačkom. Tudi predsednik vlade je bil ta dan v avdijenci na dvoru. Končno se je vršil še sestanek med dr. Mačkom in dr. Korošcem. Politični krogi menijo, da so bili storjeni važni sklepi. Govori se, da bodo skupščinske volitve meseca februarja.

Draginja koristi tovarnarjem

Nekatere tekstilne tovarne so povečale plače, oziroma mezde svojim delavcem. Ugotoviti je treba, da so bile mezde tekstilnega delavstva zelo nizke. Redke so bile izjeme. Povišanje pa znaša 10 odstotkov. V tem času pa so se podražili tekstilni izdelki za 20 do 30 odstotkov, surovine pa so se podražile za 10 do 20 odstotkov. Draginja bo torej pomagala tovarnarjem do približno 10 odstotkov večjega dobička.

Delavec je dobil vsaj 10% povečano plačo. Kaj pa kmet. Tistih pridelkov, ki so se podražili, nima več, kar še ima za prodati se ni podražilo nič, ali pa komaj za nekaj odstotkov, dočim bo moral vse drugo, kar mora kupiti: od obleke do obutve, od orodja do vseh živilskih predmetov, plačati skoro polovico dražje. Imamo zakon proti brezvestni špekulaciji in zoper draginjo, imamo tudi odbore v centrali in po

drugih mestih, odbori so se porazdelili po odsekih, odseki v referente itd. Tu je vse v redu. Med tem pa draginja lepo raste, odbori pa »delujejo«.

Dr. Čubrilovič

minister za kmetijstvo, je imel več shodov po Srbiji. V Čačku je rekel med drugim, da se bodo volitve vršile čez dva meseca, Srbi iz Bosne in Srbi iz predvojne Srbije, da so bili vedno eno in da hočejo tudi eno ostati. Ljudstvo želi danes svobodo.

Ljubljanska duševna bolnica

je bila v nevarnosti, da ne bi mogla vzdrževati več svojih bolnikov zaradi pomanjkanja denarnih sredstev. Maja meseca so bili vsi izdatki državnega proračuna močno zmanjšani. To se je zgodilo tudi v postavkah duševne bolnice. Denarna sredstva so bolnici zadostovala do srede novembra. Ta dan pa je zmanjkalo vsega. Bolnica bi morala vse bolnike odpustiti in jih poslati domov. V zadnjem hipu je ministrstvo za socialno politiko nakazalo 100.000 din, kar je podaljšalo obstoj bolnice za 14 dni. Na Studentu in v duševni bolnici v Ljubljani je 845 bolnikov in 221 uslužbencev. Stroški znašajo dnevno 7500 din. Nad tem dogodkom se je škandaliziral tudi »Slovenec«.

Guverner Narodne banke

je prišel pretekli teden v Ljubljano. Širša javnost ni prišla z njim v stik, čeprav bi imela mnogo stvari, o katerih bi želela pojasniti. Guverner Narodne banke je prisostvoval sestanku predstavnikov denarnih zavodov, predstavnikov industrije in trgovine.

Dr. Vladimir Maček v Nišu

Predsednik vlade g. Dragiša Cvetković je praznoval svojo krstno slavo v Nišu. Ob tej priliki je bila blagoslovljena v Niški banji tudi njegova nova vila.

Na krstno slavo predsednika vlade je prislo tudi več ministrov s podpredsednikom vlade g. dr. Vl. Mačkom. Podpredsednika vlade so v Nišu svečano sprejeli. Pri kosilu je predsednik vlade zlasti pozdravil dr. Vl. Mačka in rekel da sta napravila s sporazumom dobro delo. Prvi del njunega programa da je že dovršen. Sedaj bodeta dovršila še drugi del programa.

Dr. Maček mu je odgovoril da je prepričan, da bosta delo, ki sta ga pričela s prijateljem Cvetkovićem, tudi uspešno dokončala.

Na krstno slavo je prišel tudi senator in prvi podpredsednik JRZ dr. Korošec.

Brezmesne dneve

so predlagali neki živinski izvozniki, kakor poročata naše časopisje. Brezmesni dnevi naj bi se uvedli zaradi tega, da bi imeli več živine za izvoz in da bi dobili v državo več zlata ali tujega denarja. Proti takim predlogom moramo kar najodločneje protestirati. Naši kmetje imajo veliko živine. Prodati je ne morejo. Za teleta jim mesarji ponujajo din 4 za kg žive teže. Za to ceno kmetje ne morejo dati živine. Prašiči veljajo din 6 do 8. Tudi ta cena je prenizka. Živinske in prašičje hrane primanjkuje. Ze pri sedanjih porabi mesa doma in pri sedanjem izvozu kmetje živine ne morejo sploh prodati, ali pa je cena sramotno nizka. Ako bi se uvedli brezmesni dnevi in potrošnja mesa doma skrčila, bi se cene živini še bolj znižale. Taki predlogi so torej naperjeni proti kmetom in proti povišanju cen živini. Poklicani naj se torej pobrigajo za večje izvozne kontingente in za višjo ceno izvoženih živini. Sami na ta način bomo dobili v državo več tujega denarja.

Kmetje, obrtniki in podeželski delavci! Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahajate in dajete zasluzka, „Kmetški list“!

Parkljevka in slinavka

povzročata našim kmetom ogromno škodo, ker ne morejo prodajati svoje živine. Ponekod traja prepoved izvoza že celih šest mesecev. Kmetje pa zatrjujejo da obstoja uspešno zdravilo zoper parkljevko in slinavko. Neki živinozdravnik bi bil pripravljen brezplačno izvršiti cepljenje. Nekateri kmetovalci nam pripovedujejo, da je neki živinozdravnik iz zavoda za pridobivanje serumov že prišel v mariborsko okolico in tam pričel s cepljenjem goveje živine, kar bi zanesljivo preprečilo nadaljnjo okuženje. Iz nerazumljivih razlogov pa da je moral ta živinozdravnik svoje delo prekiniti.

Smatramo, da so dolžne oblasti takoj zadevo preiskati in ako je na teh trditvah kaj resnice, morajo nemudoma odstraniti vse ovire, ki stoje na poti uspešnemu cepljenju goveje živine proti slinavki in parkljevki, ki povzročata toliko škode našemu kmetu.

Volitve

Se vedno ni rešeno vprašanje, kdaj se naj vrše volitve za narodno skupščino. Politična skupina KDK se zavzema za takojšnje volitve s tajnim glasovanjem in proporcem. Ta skupina je mnenja, da se naj preureditev ostale države izvrši po skupščinskih volitvah, ko bodo o tem usodnem vprašanju za bodočnost Srbov, Hrvatov in Slovencev in Jugoslavije, mogli odločiti nesporni njihovi predstavniki. Seveda, ako bodo volitve resnično svobodne in tajne.

To naziranje podpira tudi vsa opozicija.

Druga skupina postavlja na prvo mesto vprašanje preureditve države in bodoča narodna skupščina naj bi le odobrila in potrdila politično stanje, ki ga bo zatekla. S takim postopanjem se seveda parlamentarne volitve zavlačujejo in spravljajo v negotovost. Nihče ne more predvideti, kakšne bodo zunanje politične prilike spomladi. Velika verjetnost je, da se bodo razmere zaostriale, in da bo prenehalo zatišje, ki vlada na bojnih frontah v zimskih mesecih.

Staroradikali zablevajo odobritev svoje stranke

Predsednik glavnega odbora Narodne radikalne stranke Aca Stanojević je predložil notranjemu ministrstvu prošnjo za odobritev delovanja stranke na podlagi obstoječih zakonskih predpisov. Notranjega ministra Mihaldžića so obiskali Miša Trifunović, Kosta Miletić, Miloš Bobić in Stojan Spadijer ter mu izročili prijavo, kakor je predpisana po zakonu. Notranji minister je to prijavo sprejel ter izdal potrdilo na ime Ace Stanojevića. S prijavo sta bila predložena v odobritev tudi program in statut radikalne stranke.

Kmetijska zbornica

za Slovenijo je imela pretekli teden zasedanje. Sprejela je proračun, ki znaša 1,102.000 din izdatkov in prav toliko dohodkov kot 5% doklado na zemljiški davek.

Kmetijska zbornica je prevzela od Kmečke zveze njeno glasilo »Orača« in ga bo v bodoče izdajala kot svoje glasilo. Glasilo bo stanovsko, strokovno in gospodarsko. Takih glasil imamo Slovenci že več kot preveč, menda jih je 16, da ne omenjamo le Kmetovalca ki izhaja že nad 50 let. Zato se mora vsak kmet, ki bo v obliki zborničnih doklad moral prispevati k novemu glasilu, upravičeno vprašati, čemu taki nepotrebni izdatki. Ali mar samo zato, da se je Kmečko zvezo rešilo njenih bremen?

V Sloveniji obstoja tudi »Zveza slovenskih kmetov«, stanovsko društvo naprednih kmetov. Kmetijska zbornica kot prisilna organizacija vseh kmetov v Sloveniji pa vzdržuje stike samo s »Kmečko zvezo«.

Na zadnjem zasedanju je imela Kmetijska zbornica na dnevnem redu tudi vprašanje zaščite kmetških posestev, odnosno uredbo, ki jo

je izdal ban banovine Hrvatske. Take zaščite težko pričakujejo tudi ogroženi slovenski kmetje, da se jim v primeru izvršbe ohrani vsaj dom in nekaj oralov zemlje, za oslabilen kredit pa naj bi prevzela jamstvo banovina oziroma banovinska hranilnica.

Po daljši debati je slovenska kmetijska zbornica sklenila med drugim sledečo resolucijo:

»Za delno zaščito po zgledu hrvatske uredbe in srbijanskega § 471. se zbornica po proučitvi vseh razlogov, ki govore za in proti, ni mogla odločiti, zavedajoč se, da s tem ne bi bilo ugodeno položaju malega kmeta, temveč bi mu bila odvzeta zadnja možnost kredita. Odklanjajoč tako delno zaščito pa smatra kmetijska zbornica za nujno potrebno, da merodajni činitelji mislijo na to, da ne bi bil kmet zapostavljen za drugimi stanoví, ki že imajo zaščito svojega eksistenčnega minima in da bo rešena vrsta vprašanj, ki so s tem v zvezi, zlasti pa da pridemo čimprej do zakona o stalnih kmečkih domovih.«

Nadalje je obravnavala Kmetijska zbornica tudi vprašanje razdolžitve kmetov, ki je sedaj predmet razprav v ministrskem svetu. Tudi k temu vprašanju slovenska kmetijska zbornica ni zavzela nobenega stališča in ni sklenila nobenega predloga. To vprašanje pa je od ogromne važnosti, tako za kmete dolžnike kakor tudi za naše denarno združništvo.

Kmetje, obrtniki in podeželski delavci!

Zahtevajte v vsakem gostilniškem lokalu, kamor zahajate in dajete zasluzka, »Kmetški list«!

Kaj bo dejal narod

Zagrebski »Jutranji list« se peča v sobotnem uvodniku pod naslovom »Kaj bo dejal narod« z volitvami v narodno skupščino in pravi med drugim:

»Delo, ki ga bo morala opraviti bodoča narodna skupščina, bo težko in odgovorno. Predstavniki srbskega, hrvatskega in slovenskega naroda se bodo morali najprej sporazumeti o tem, kar je bilo že doslej storjenega za rešitev našega notranjega problema. Nato se bodo morali sporazumeti glede definitivne ureditve državne zajednice. Vse to vsekakor ni lahka naloga. Mi vsi se danes zavedamo, da je bilo s pričetkom reševanja hrvatskega vprašanja otvoreno tudi srbsko in slovensko vprašanje.«

»Kakšni bodo rezultati tajnih volitev, ni mogoče napovedati. Gotovo je samo to, da bodo dale povsem drugo sliko narodnega razpoloženja, kakor so jo dale dosedanje volitve. Morda žele ravno zato nekateri, da bi bile tudi tokrat volitve javne. To pa bi bila največja napaka. Danes ni govora o tem, da se obdrži ta ali ona kombinacija na vladi. Na dnevnem redu so vse večja vprašanja. Gre za to, da se ljudstvo svobodno izjavi o preureditvi države, o tem usodnem vprašanju za nadaljnji obstoj državne skupnosti. Nova ureditev države se tiče vseh državljanov ter je treba zato tudi nuditi vsem državljanom priliko, da svobodno povedo, kaj mislijo. Ne smemo se udajati nikakim utvaram zaradi trenutnega zatišja, v katerem se danes nahaja naša država. Videli smo že ponovno, kako se lahko z bliskovito naglico spreminja mednarodni položaj. Zaradi tega nikar ne mislimo, da imamo preveč časa na razpolago. Izvajanje sporazuma od 26. avgusta je porložo že itak mnogo časa, ne po krivdi dr. Mačka. Zaradi tega ne odlašajmo na jutri to, kar lahko storimo že danes.«

Razdeljevanje podpor vojaškim obveznikom

Te dni so bili objavljeni podatki o izplačanih podporah revnim vojaškim obveznikom,

ki so bili poklicani na vojaško dolžnost. O podporah odločajo posebni odbori, ki jih je bilo 817 in ki so do sedaj izvršili 44.193 izplačil. Do sedaj je bilo izplačanih 12.389.347 dinarjev podpor. Od tega so prejeli obvezniki v banovini Hrvatski 5.485.946 dinarjev, v dunavski banovini 2.565.315 dinarjev, v dravski 962.416 din, v vardarski 746.664 din, v vrbaski 665.876 din, v zetski 521.425 din, v drinski 428.548 din, v moravski 333.942 din in v območju uprave mesta Beograda 460.214 din.

Delo odborov je bilo zadovoljivo in hitro. Da se to delo v bodoče še bolj spopolni in pospeši, so pripravljene nove dopolnilne uredbe, ki določajo, da se smejo podpore podeljevati od dne, ki je obveznik poklican na vojaške vaje brez ozira na dan, kdaj je bila prošnja predložena odboru. Tudi način izplačevanja podpor bo še poenostavljen.

Dr. Juraj Krnjević

glavni tajnik HSS in senator je imel nedavno govor, v katerem je ostro napadel znanega hrvatskega bradatega duhovnika dr. Šimraka, ki ga dolži podtalnega rovarjenja zoper sporazum in dr. Vladimirja Mačka. Dr. Šimrak je duhovnik unijatske cerkve in izdaja znano »Hrvatsko stražo«, ki se divje zaganja v samostojne demokrate na Hrvatskem in od časa do časa javno napada tudi politiko HSS, stalno pa ruje proti njej na podtalni način.

»Hrvatsko stražo« je že večkrat krepko zavrnil tudi »Katoliški tednik«, glasilo sarajevskega nadškofa dr. Sarića in odklonil posebno versko ali cerkveno politično stranko, za katero se zavzema dr. Šimrak.

Proti hujskajočim vestem, ki jih razni temni elementi razširjajo in z njimi zastrupljajo narod, je nastopil tudi »Hrvatski dnevnik«. Ostro zavrača vse, ki pobijajo sporazum in sedanje politiko dr. Vl. Mačka.

rodoma, zaradi česar bodo stalno vezane na to ozemlje nemške čete v pomembnem obsegu. Nekateri celo sklepajo, da je bila prav ta okolnost med vzroki, zaradi katerih Nemci še niso začeli na zapadu svoje velike ofenzive.

Rusko prodiranje

Kakor poročajo, pripravlja ruska vlada načrt, zahtevati od slovaške republike prosto pristanišče na Dunavu v Bratislavi.

Do Bratislave bi pošiljali rusko blago po železnici, odtod pa bi šlo po Dunavu, kamor Rusija doslej ni imela dostopa.

Ako bo postavila Rusija to svojo zahtevo v sporazumu z Nemčijo, ji bo Slovaška morala ustreči in bo s tem vključena v slovansko-rusko interesno področje. Tako poleg drugih poročajo tudi nemški viri.

Nova napetost

Ob belgijski in nizozemski meji se zopet zbirajo močni oddelki nemških čet.

Nekaj čet se je z mejâ umaknilo do 25 km daleč nazaj na nemško ozemlje. Sklepajo, da se je to zgodilo zaradi ugodnejšega prezimovanja. Vsekakor pa ta gibanja čet povzročajo tamkaj novo napetost.

Italija, Balkan in Rusija

Za zatrditvah italijanskega radia bo Italija vsak poskus boljše organizacije na Balkanu povzročil takoj protinapad Italije.

Italija si že dalj časa prizadeva, da bi preprečila vsak poskus ruskega prodiranja proti evropskemu jugozahodu. Rimska politika bo tudi v bodoče z vso silo naperjena proti boljše organizaciji.

Francoska poročila v zvezi s tem omenjajo nedavni govor madžarskega zunanjega ministra Csakija, češ da Rusija, Nemčija in Italija lahko zmeraj računajo z Madžarsko.

V nasprotju z ministrovimi izjavami pa francoska poročila zatrjujejo, da se utegne prav na madžarski meji zrahljati razmerje med posameznimi silami.

Za sedaj so po našem mnenju vse to le ugibanja, ki pa povedo, da morda za mednarodno politiko in zlasti za politiko evropskih vellesil vlada hujša in morda tudi nevarnejša napetost tam, kjer v javnosti malokdo o njej govori, kakor tam na evropskem severozahodu, kjer je toliko govora o nevarni napetosti.

Nova Siegfriedova črta

Razna poročila zatrjujejo, da sedaj Nemčija na novem ozemlju z vso resnostjo utrjuje tudi to svojo mejo.

Kaj se godi po svetu

Monakovski atentat

je po nemških poročilih pojasnjen. Oblasti označujejo kot neposrednega atentatorja nekoga Georga Elserja, ki je dejanje že priznal. Elser je delal po nalogu Otona Strasserja, ki spada sicer med idejne soustanovitelje nemške narodno-socialistične stranke, a se je pozneje zaradi svoje levičarske usmerjenosti sprl s sedanjim vodstvom in pobegnil v Prago. Od tam in pozneje iz Švice je vodil s tako zvano »črno fronto« protihitlerjevsko borbo. Iz Švice se je po atentatu umaknil v Pariz, po drugih vesteh pa celo v Anglijo. Po nemških trditvah je bil Strasser v službi angleške tajne službe »Intelligence Service«, odkoder je prejemal tudi denarna sredstva za svoje delovanje. Po tem takem trdijo Nemci, da je glavni povzročitelj atentata Anglija, ki jo delajo odgovorno za vse, kar se zgodi v Nemčiji protizakonitega.

Angleška poročila odločno zanikujejo nemške navedbe, Strasser sam pa je izjavil novinarjem, da ni v nobeni zvezi z atentatorjem Elserjem in da ga niti ne pozna.

Nemški listi napovedujejo, da bo v Berlinu v kratkem velik proces proti atentatorjem in bo ob tej priliki razkrinkano vse njihovo delovanje.

V protektoratu in na Poljskem

Nemška poročila zatrjujejo, da so neredi na Češkem in Moravskem povzročile zahodne splet-karije.

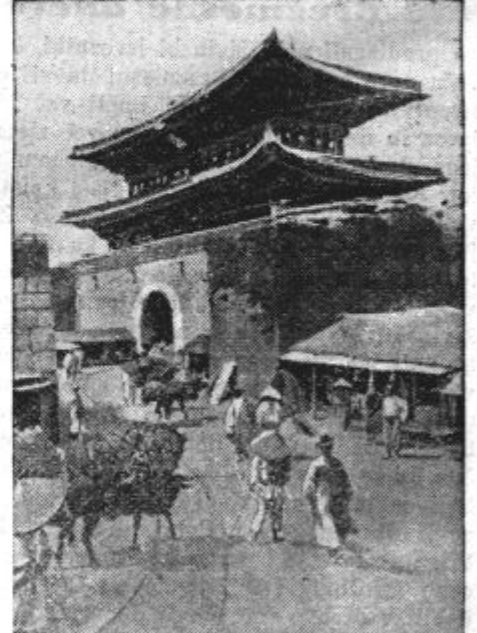
Drugi viri pojasnjujejo dogodke vsak s svojega zrelišča. Tako trdi vatikansko glasilo »Osservatore Romano«, da krvavi dogodki, ki so se pripetili na praškem vseučilišču, z demonstracijami čeških dijakov izražajo čustva vsega češkega ljudstva. Čehi so se čutili krivično prizadete, ko je bilo vodstvo Karlove univerze odzeto Čehom in predano Nemcem. Ustanovne listine, ki sta jih podpisala cesar Karol IV. in papež Klement II, izrecno poudarjajo, da ostane to vseučilišče last domovine Čehov in češkega ljudstva. Zato je razumljivo razočaranje, ki ga je povzročila razlastitev.

O številu mrtvih navajajo poročila razne številke. Nekateri trdijo, da je bilo na ozemlju protektorata usmrčenih 120 oseb, drugi še več. Vse vesti pa soglašajo v poročilih, da je bilo veliko število izobražencev, med katerimi je pa tudi več uglednih znanstvenikov, aretiranih in odpeljanih v koncentracijska taborišča v Nemčijo. Menijo, da je taka usoda doletela osem tisoč oseb.

Angleži iz tega sklepajo, da se Nemcem ni posrečilo doseči mirnega sožitja med obema na-

Kmetje in kmetice

zlasti pa vi kmetjski fantje in dekleta, posvetite v mesecu decembru ves prosti čas samo za prosvetljenje naše vasi s tem, da pridobivate »Kmetjskemu listu« in pa mladinski reviji »Grudi« novih naročnikov.

Od leve na desno: Angleški iskaleci min, nalašč v ta namen zgrajene ladje, po zadnjih dogodkih marljivo čistijo morje — V ruskih mladinskih športnih organizacijah zavzemajo dekleta prav odlično mesto — Nemški vojak nese na bojišče municijo — Del korejske prestolnice.

Razlage za ta pojav so različne, kakršne so pač želje poročevalskega vira. Po nemški podmeni o življenjskem prostoru in stalnosti njegovih meja pa je tako ravnanje popolnoma pravilno. Nemčija (podobno kakor na zapadu) ne bo silila čez te meje, a tudi ne bo dovolila, da bi kdo drugi hodil čeznje.

Sicer pa je treba danes vsa poročila sprejemati z veliko previdnostjo in prepustiti času, da jih preskusi glede resničnosti. Med prve odlike naše dobe namreč spada — senzacija, ki ji pri nas pravimo z domačo besedo — laž.

Finska

Ruski tisk je zopet začel močno napadati Finsko. Zlasti napada finskega ministrskega predsednika Kajandero in ga imenuje »Pavliho na ministrskem predsedstvu«.

Pri tem ruski tisk naglašja, kako je nemška vlada opozorila finske poglavarje, naj se mirno sporazumejo z ruskimi zahtevami, ker bi sicer utegnili priti do resnih posledic.

Iz tega sklepajo, da je Rusija za svoj nastop na Finskem dobila brezpogojen pristanek Nemčije. Prav zato pa tudi pričakujejo, da bo ta teden — ali vsaj eden bližnjih prihodnjih — odločilen za usodo Finske.

Na Poljskem

še danes ne vemo, kaj se bo zgodilo. V nekem delu nekdanje države nameravajo baje naseliti Poljake, drugje pa na nekdanjih poljskih tleh 8 milijonov Nemcev.

Vmes hoče Nemčija ustvariti nekako

Judovsko ogrado

iz Judov vse srednje Evrope. Zakaj se mora to zgoditi ravno na poljskih tleh, nihče ne vpraša.

Veliko vprašanje je tudi, kako se bodo ti Judje počutili. Nekdaj so namreč bili vajeni gošpodovati.

Na vse strani

Sedanjo vojno imenujemo nevtralcij nekako — gospodarsko vojno. Nas prav malo briga, kaj se po svetu godi, dokler imamo sami dovolj vsakdanjih potrebščin.

Pravijo pa, da se ljudje tepejo med seboj. Naj se le, kaj nas to briga! Pravijo pa tudi, da bo to segalo v naša gospodarska področja.

V tem pa je groza sedanje svetovne vojne, ki se z lepim imenom imenuje — evropska.

Mi nevtralcij se za dogajanja zunaj sploh ne zmenimo. Kljub temu pa nas zadevajo iste neprijetnosti ko države, ki so dejansko v vojni. V svetem miru hočemo prepeljati pošteno plačani premog domov, pa nas zajame mina. Prijateljstva ali sovražnikova — to je za nas vseeno. Mina je mina! Naša ladja gre k vragu in naši ljudje morajo brez bojaželjnosti iskati pomoči!

Vprašanje

pa je, ali bo to trajno mogoče! Saj nismo nevtralcij samo male države na severu in jugu Evrope! Nevtralni sta tudi dve pomembni velesili, Italija in Rusija, ki bosta brez dvoma kljub različnosti nazorov znali braniti skupne interese.

Med obema silama je bila svojčas sklenjena prijateljska trgovinska pogodba.

Kdo jo bo obnovil? Kaj, če bi jo kdo, ki zapadu ne bi bil všeč, ali kdo, ki ne bi bil deležen naklonjenosti vzhoda?

Oboje je mogoče, politični razvoj pa lahko odgovori samo na eno vprašanje.

Gospodarska vojna

Sedanja vojna je v prvi vrsti gospodarskega značaja, nikakor pa si ne smejo Angleži misliti (tako pravijo nevtralcij), da se da vse opraviti s kupčijo.

Res je, da so gospodarske možnosti neizčrpne, hkratu je pa tudi res, da niso edine. Tisoč možnosti je v vojni kakor v življenju posameznega človeka.

Nekateri angleški krogi morda še danes mislijo na zmago v »gospodarski vojni«. Pozabljajo pa, da je ta zmaga mogoča samo tedaj, ako ji sledi popolna vojaška in politična zmaga.

Vrhovni gospodarski svet zapadnih demokracij je napovedal Nemčiji gospodarsko vojno. Mogoče je, da se bo posrečila, mogoče tudi, da se bo ponesrečila.

Gre sedaj za vprašanje, ki ga je bil načel že Napoleon. Ali bo obvladal Rusijo — ali ne?

Sedaj se bide boj med zapadnima velesilama in Nemčijo. Nam je usoda naklonila prijetno vlogo, da doslej stojimo v tem boju ob strani.

Veliko vprašanje je — Balkan. Nemčiji ne manjka volje, ampak surovin.

Kdo jih ji bo dal? Dokler lahko kupčuje s celim svetom, ni zanjo v skrbeh, sedaj pa hoče Anglija preprečiti ves nemški izvoz, to se pravi, onemogočiti vsak dotok deviz. Brez deviz pa ni plačila — ker danes ni zaupanja. S tem bi bila Nemčija gospodarsko uničena.

Ta slika postane toliko jasnejša, kolikor bolj govore številke. Anglija in Francija obvladata gospodarsko nad 46 milijonov kvadratnih kilometrov ozemlja, prebivalstvo pa znaša nad 600 milijonov duš.

To se pravi, da znaša to gospodarsko področje osmino ali celo sedmino vse zemeljske oble! In poleg tega je treba vedeti, da je tu gospodarska organiziranost in zavest!

Pri tem je treba pomisliti na nekaj, česar ne smemo prezreti.

Naš stari pregovor pravi, da mora znati najprej ubogati, kdor hoče ukazovati.

Ti ljudje pa na žalost našega lepega pregovora ne poznajo in ne vedo, da sveta ni mogoče deliti v višje in nižje, v gospode in služabnike. Ako smo kristjanje, ako smo vsi po božji podobi ustvarjeni, potem smo vsi posvečeni za isto nalogo. Kdo pa ve in kdo more reči, kje je tisti človek, ki jo bo rešil?

Mladina na vasi

Petnajst let dela in borbe za novega človeka

V nedeljo dne 26. novembra se je vršil v Ljubljani 15. občni zbor Zveze kmetijskih fantov in deklet, ki je pokazal v vsem obsegu moč in odpornost mladega kmetijskega rodu. Menda v vseh zadnjih letih ni bilo v beli Ljubljani tako značilnega in naravnost zgodovinskega občnega zbora, ki je ob 15letnem jubileju prikazal obnovljenost in skoraj popolno pomladitev sil.

Ivan Kronovšek, ponovno izvoljeni predsednik »Zveze kmetijskih fantov in deklet«.

Prišli so številni novi delavci, ki še niso bili na občnem zboru in v popolni enotnosti manifestirali idejo kmetijsko-mladinskega gibanja. Zastopanih je bilo 151 društev po 264 delegatih.

Po uvodnih besedah tovariša predsednika Ivana Kronovška, ki je odločno zavrnil vsa natelevanja, se je odposlala brzojavka Nj. Vel. kralju Petru II., ki jo je občni zbor tople pozdravil. Tovariš predsednik je nato v globoko zasnovanem govoru prikazal na kratko namene in cilje mladega kmetijsko-mladinskega gibanja in otvoril občni zbor. Ob otvoritvi je pozdravil vse navzoče, ugotovil sklepčnost, ker je bilo prisotnih 147 delegatov, ki so zastopali 121 društev. Pozdravil je zastopnika oblasti dr. Fakina, zlasti pa zastopnike bratske češke kmetijske mladine tov. Karla Herota in Josipa Lacina. Občni zbor je burno pozdravil prisotna tovariša

bratske kmetijske mladine, da se je dvorana tresla od navdušenja.

Po prehodu na dnevni red je sledilo prvo poročilo predsednika, ki je v obsežnem poročilu prikazal vse borbe in napore v preteklem letu. Značilna je bila konstatacija, da se kmetijsko mladinsko gibanje kljub vsem težavam širi duhovno in praktično, zlasti pa se je ideja tudi v mladem rodu poglobila. Preobsežno bi bilo podajati na tem mestu obsežno poročilo, poudariti pa moramo zaključne besede predsednikove, da je Zveza kmetijskih fantov in deklet ob petnajstletnici popolnoma dozorela in bo radi tega znala vse nergače odločno zavriniti. Zveza kmetijskih fantov dobro ve in pozna ljudi, ki samo z jezikom operirajo, praktično pa še za gibanje niso ničesar žrtvovali. Zveza kmetijskih fantov in deklet je danes organizacija, ki jo mora vsakdo spoštovati, če hoče priznavati naš narod, saj je to del našega najbolj zdravega narodnega telesa. Za predsednikovim poročilom je sledilo poročilo tajnika tov. Ivana Nemca, ki je bilo kratko, toda zelo značilno. Navajamo v glavnem številke, ki pričajo o ogromnem izvršenem kulturnem delu v borbi za dvig in izobrazbo našega kmetijskega človeka. V preteklem delovnem letu je bilo iz zvezne pisarne odposlanih 2486, sprejetih pa 1792 aktov, skupaj torej 4278. Bilo je 5 sej izvršilnega in 3 glavnega odbora. Čez poletje je bilo na področju Zveze 26 tekem žanjic, 23 tekem koscev, 2 tekmi oračev, 1 tekma žanjecev, 1 tekma klepačev, 1 tekma teric, skupaj 55 tekem. Bilo je 7 velikih manifestacij, in sicer: v Bohinju, pri Sv. Juriju ob Ščavnici, v Murski Soboti, na Bizeljskem, v Novem mestu, v Muhaberu in na Vrhniki. V Bohinju je bilo blizu 6000 ljudi, na Bizeljskem 2500, v Muhaberu 2000, pri Sv. Juriju ob Ščavnici 1800, v Murski Soboti 2000, v Novem mestu 1000 in na Vrhniki 1500. Skupaj je vseh 55 praznikov obiskalo nad 80.000 ljudi. V sezoni je bilo osem tečajev, od teh dva govorniška, na katerih je bilo 162 predavanj. Društva so izposodila v preteklem poslovnem letu 13.572 knjig, in sicer 102 društvi sta izposodili 12.852 knjig, povprečno na društvo 126, 30 društev pa je izposodilo 720 knjig, povprečno 24 knjig, skupaj torej 13.572 knjig. Društva imajo 132 knjižnice in 12.167 knjig, povprečno na društvo 92 knjig.

Poleg omenjenih predavanj na tečajih je bilo skozi poletje še 148 predavanj in govorov. Od teh jih je imel tov. Kronovšek 36, tovariš Danev 5, Udovič 2, Kristan 6, Gerželj 2, dr. Rosina 4, dr. Maček 3, dr. Goljar 2, Nemeč 31, Godina 4, Dovč 6, Tomšič Mira 4; skupaj torej

148 predavanj. Bilo je tudi 26 koncertov, 38 zabavnih prireditev, 151 kresov, 133 izletov, 121 dramatičnih predstav in 373 debatnih večerov. Vsa društva so imela 811 sej, 672 članskih sestankov, odposlala in sprejela pa so 15.520 dopisov. Dve društvi imata svoje domovine, 119 svoje lokale, ostala pa prilagodljive prostore. V letu 1939. so imela društva 143 kulturno-prosvetnih odsekov, 76 kmetško-športnih, 56 kolesarskih in 12 socialno-gospodarskih odsekov. Ti odseki so imeli 140 dramatičnih pododsekov, 88 pevskih, 26 godbenih in 8 smučarskih; 6 dramatičnih odsekov pa je delovalo v pripravljajalnih odborih Društev kmetških fantov in deklet. V gospodarskih organizacijah sodeluje in vodi 556 naših najboljših organizatorjev in delavcev. V celotnem kmetško-mladinskem gibanju je danes 20.800 pripadnikov, ne računajoč tistih, ki so šli skozi naše vrste pred letom 1929. Na zaključku tajniškega poročila je tovariš tajnik pripomnil, da so navedene številke takšne, kakršne so v resnici. Ni ničesar za lase privlečenega kot se ponekod tako rado zgodi.

Sledilo je poročilo ženskega odseka, ki sta ga podali tov. načelnica Pavla Potočnik in tov. tajnica Mira Tomšič. Iz poročila je bilo posneti, da so se tudi ženski odseki pričeli gibati in delovati, kakor je to v skladu z idejo in cilji kmetško-mladinskega gibanja. Sedaj deluje 60 ženskih odsekov. Sledilo je poročilo kmetško-športnega odseka tov. dr. Maček, ki je obrazložil pomen in naloge plemenitih tekem v kmetškem delu, pomen športa za kmetškega človeka sploh. Poudaril je pri tem važnost kolesarjenja in smučarskih tekem, ki jih tudi kmetška mladina koristno uporablja. Za organizacijski odsek je poročal tov. Nemeec in pripomnil, da to poročilo samo spopolnjuje tajniško poročilo. V preteklem poslovnem letu je bilo vloženih 19 pravil za ustanovitev novih društev kmetških fantov in deklet, ki jih je oblast večinoma zavrnila, odobrila pa samo 6, in sicer v Kapelah, Vaneči, Šulinceh, Očeslavcih, na Vrhniki in v Zrečah. Pravila so se vložila v Očeslavcih, na Vrhniki, v Račoslavcih, Šulinceh, Markiševcih-Nemčavcih, Trnju, Dol. Bistrici, Srednji Bistrici, Veliki Polani, Odraneh, Crensovcih, Gornji Bistrici, Zrečah, Vaneči, Boh. Bistrici, Veliki Loki in Kapelah. V pretekli sezoni je bilo objavljenih 392 dopisov, 48 propagandnih dopisov, 76 idejnih člankov, ki so bili objavljeni v »Grudič«, »Kmetškem listu«, »Edinosti«, »Večerniku«, »Domovini«, »Jutru«, »Slov. narod«, »Murski Krajinci« in drugih časopisih. Tov. predsednik in tajnik sta opravila 115 dni zunanje službe, ostali tovariši pa 53. Skupaj torej 188 dni. Nato so sledila kratka poročila predsednikov okrožij, in sicer za ptujsko okrožje je poročal tov. Joško Tomazič, za krško-brežiško tov. Viktor Stermecki, za Celje Jožep Viktor, za Ljubljano Ciril Vode, za Konjice Pavel Bezenšek, za Maribor Geržel itd.

Po končanih poročilih je tov. Ivan Nemeec podal referat o delu in načrtih v bodočnosti. Bil je sprejet novi minimalni in maksimalni program. Ker se radi prekratkega časa ves referat ni mogel prečitati, se bo objavil v »Grudič«. Isto je bilo z referatom tov. Vinka Kristana. Burno pozdravljen je dobil besedo tov. Karel Herot, ki je prinesel pozdrave češke kmetške mladine in v globoko zasnovanem govoru v češčini povedal vse težnje in naloge mladega rodu, da mu je res občni zbor neprekinjeno ploskal celih 5 minut.

Pri volitvah je bil izvoljen soglasno sledeči izvršilni odbor: predsednik Ivan Kronovšek, I. tajnik Ivan Nemeec, II. tajnik dr. France Hočevvar, I. podpredsednik Tine Jauhar, II. podpredsednik Joško Tomazič, blagajnik Jakob Skrubar; odborniki so: dr. Rosina Igor, dr. Maček Viktor, Vinko Kristan, I. Daneu, France Gerželj, dr. Srečko Goljar, Ferdo

Godina, Ernest Titan, Tomšič Mira, Potočnik Pavla, Rezka Horvatič, Kreft Vladimir in Jože Blaž. V nadzorstvu so: Stanko Tomšič, Dolfe Schauer in Alojz Avsec. V glavnem odboru so: Ivan Ocvirk, Joško Tomazič, Pavel Bezenšek, Franc Potočar, Stanko Iljaž, Ivan Novačan, Franc Korošec, Rudi Titan.

Občni zbor je bil zaključen v znamenju skupnosti in enotnosti kakor se spodobi za petnajstletno delo.

Vaneča

V nedeljo dne 19. novembra 1939 je imelo Društvo kmetških fantov in deklet v Vaneči na Goričkem v Prekmurju svoj ustanovni občni zbor.

Ob 2. popoldne je bila gostilna pri »Vrečiču« polna kmetške mladine, ki se je zbrala, da si ustanovi svoje društvo, kjer se bo vzgajala in izobraževala.

Predsednik pripravljajalnega odbora tov. Flisar Ferdo je otvoril občni zbor, pozdravil vse navzoče in prikazal, kakšne so bile težave, katere je morala prebroditi kmetška mladina, da si je mogla ustanoviti društvo. Z voljo in živo zavestjo, da je ta pot, ki si jo je začrtala, edino pravilna, je premostila vse težave.

Iz naših krajev

Mogoče ste tudi Vi med tistimi,

ki smo Vam zaupali in Vam pošiljali Kmetški list brez presledka skozi celo leto, v trdni veri in prepričanju, da se boste sami spomnili svoje dolžnosti do lista ter pravočasno poravnali zapadlo naročnino, pa tega iz bog ve kakega razloga niste storili. Saj upoštevamo, da Vam dela ravno naročnina, klub temu, da je nizka, resnične težave; vendar poslednjič prosimo, da Vas ne bo treba radi teh par dinarjev še posebej pisмено opominjati, da plačate zaostanek, ki ga dolgujete na naročnini, še tekom tega in prihodnjega meseca, sicer Vam bomo ne ljubo primorani nadaljnjo pošiljatev lista ustaviti.

× Mednarodna cesta Beograd—Subotica je bila te dni otvorena. Cesta je v vsej dolžini betonirana. Dolga je 203 km. Stroški so znašali 253 milijonov dinarjev. En kilometer ceste stané torej več kot en milijon dinarjev.

× Nova Trboveljska elektrarna je bila priključena na Deželne elektrarne, katerim bo oddajala svoj odvišni tok. Trboveljska elektrarna ima kapaciteto 21.000 kilovatov ter je druga največja električna centrala v Sloveniji. Na prvem mestu je Falska elektrarna.

× Dalmatinski boksit za pridobivanje aluminija bodo v bodoče izvažali v Nemčijo po železnici. Po morju ne puste Angleži.

× Razdelitev fondov. V Zagreb je prispele načelnik min. financ Karl Friš, ki je razpravljajal s finančnimi strokovnjaki banovine Hrvatske o razdelitvi centralnih fondov.

× V Osijeku je zbolelo nad 50 ljudi za tifuzom. Nekaj oseb je boleznijo tudi podleglo. Za obolele so napravili posebno izolirno bolnico.

Zvezin delegat tov. Vinko Kristan je v daljšem govoru razlagal pomen, naloge in cilje Društev kmetških fantov in deklet, prikazal je današnji položaj kmetške mladine, ki je neznosen in terja čimprejšnje rešitve. Povedal je tudi, da je ta rešitev možna le tedaj, če bo vsa kmetška mladina zbrana v svoji trdni in močni kmetško-mladinski organizaciji in se preko nje začela boriti za svoje življenjske interese. Vsi prisotni so vzeli gornje besede z navdušenjem na znanje. Za njim se je oglasil še zastopnik prekmurskega Okrožja kmetških fantov in deklet tov. Štefan Kūhar in podrobno prikazal, kakšen naj bo delovni program in kakšni so pogoji, da se bo ta program mogel izvršiti.

Nato so bile volitve odbora. Za predsednika je bil izvoljen tov. Flisar Ferdo, za podpredsednika tov. Berglez Franc, tajnik je tov. Šavelj Rudolf in blagajnica tov. Vūčič Mariška. Odbor je sestavljen takole: tov. Kolar Šarina, tov. Novak Mariška, tov. Fartel Geza, tov. Fujs Sidnija, tov. Fujs Aranka, tov. Šavelj Pavel. Nadzorni odbor pa sestavljajo: tov. Berglez Ludvik in tov. Kolar Geza.

Kmetška mladina v Prekmurju se prebujala. Vedno nova društva se ustanovljajo, da prerodijo in izobrazijo kmetško mladino v novem duhu in si začrtajo novo pot za življenje. Nove mu društvu želimo pri njegovem delu mnogo uspehov.

Hiša z gostilno in trgovino je naprodaj v Kamenju v Bohinju. — Poizvedbe pri Kmetški posojilnici v Ljubljani.

× V Sv. Bolfenku pri Središču je umrl v petek ob 22. uri posestnik Alojz Vrabl na Kogu. Pokojnik je bil domačin Murskega polja in zadnji brat znanega, prerano umrlega učitelja, pesnika in pisatelja Ivana Vrabla. Na svetu si je izkusil mnogo hudega. V svetovni vojni je bil ujetnik Rusije in rad je pripovedoval o ruskih stepah, sibirskem mrazu in tamošnjih razmerah. Veselil se je početka naše Jugoslavije in je tudi aktivno sodeloval pri utrditvi njenih severnih meja. Bil je tudi tajnik odseka tukajšnjih Maistrovih borcev. — Naj mu bo lahka slovenska zemlja!

× Tudi v emigrantskih društvih je prišlo do razcepa in so pričeli nezadovoljni Primorci izdajati poseben list »Istarski glas«. Primorski emigranti naj bi se organizirali v slovensko in hrvatsko društvo.

× Tečaj drž. vrednostnih papirjev: Na beograjski borzi so notirali: 8% Blair 94, 7% Blair 89'75—90, 7% Seligman 99, 7% investicijsko 100 do 100'50, 6% begluške 80—80'50, 6% dalmatinske 75—75'50, 6% gozdne 73—74 in 2'5% vojna škoda 434'75—435'25 din.

× Zbirajte staro železo. Zastopniki kovinske industrije so posredovali pri trgovinskem ministru zaradi zbiranja starega železa. Ker so vse države prepovedale izvoz starega železa, je taka akcija pri nas tem bolj potrebna. Veliko starega železa se še nahaja po nekdanjih bojiščih v Južni Srbiji. Staro železo kupujejo po din 1'50 za kg.

Zahtevajte pri Vašem trgovcu „Naš čaj“!
Mešanica domačih čajnih rastlin!
Najboljši nadomestek za inozemske čaje!

Po odobrenju Ministrstva socialne politike in narodnega zdravja v Beogradu z dne 11. maja 1935 l. S. br. 14.004

Na prodaj pri:

Kmetijski družbi

r. z. z. o. z.

v Ljubljani

× **Izvoz svinj v Švico** je zopet urejen. Po krajšem zastoju je Švica dovolila zopet uvoz svinj iz Jugoslavije. Izvažale se bodo svinje v teži od 90 do 110 kg.

× **Sladkorja** bodo izdelale vse tovarne v Jugoslaviji po najnovjših podatkih okrog 11.000 vagonov. To je za 2000 vagonov več kot prejšnje leto. Potrošnja Jugoslavije znaša letno okrog 9000 vagonov.

× **Žeparji v domači družbi.** Večja družba domačih je bila zbrana pri posestniku Jožetu Potočniku v Podvrhu pri Javorju. Ko so se razhajali, je opazil Alič Anton iz Murave, da mu je nekdo vzel iz žepa denarnico z 1300 din, a mesto nje potisnil v žep prazno denarnico. Orožniki so zadevo zasledovali in ugotovili, da je denar najbrže vzel Vincenc Kumer, ki je odšel z doma, kupoval razne predmete in kupil celo osla za 257 din, menjal tisočak, čeprav fant drugače ni imel denarja. Kumerja orožniki še niso mogli prijati.

× **Župan pod orožniško tražo.** Komisija banske oblasti v Zagrebu je napravila revizijo pri županu Juriju Znidaršiču iz Nedeljišča pri Čakovcu. Komisija je našla primankljaj 40.000 din. Dokler je trajal pregled knjig, so orožniki zaprli župana v občinsko pisarno.

× **Divja koza** se je zatekla v ljubljanski tivolski park. Ljudje so jo videli, kako je počasi stopicala proti gozdu čez travnik in nato zgnila. Domnevajo, da je prišla iz Iške, kjer se vedno nahaja precejšnje število gamsov.

× **Maistrovi borci** se vabijo, da se v polnem številu udeležijo tovariškega sestanka, ki ga sklicuje odsek Zveze Maistrovih borcev v Cirkovcih za petek 1. decembra 1939 ob 2. uri popoldne v kolodvorski restavraciji tovariša Frasa v Cirkovcih.

„Kmetški list“ boste prejeli lahko brezplačno!

Vsak naročnik dobro ve, da je treba ob novem letu plačati naročnino, ki znaša letno 30 dinarjev, katere pa je v današnji dobi pomanjkanja težko prisluziti. Če pa pridobite Kmetškemu listu med sosedi, znanci in prijatelji do novega leta vsaj 6 novih naročnikov, potem vam za ta denar ni treba skrbeti, ker vam bo uprava za nagrado eziroma protiuslugo pošljala Kmetški list celo leto 1940. popolnoma brezplačno!

Iz tujine

■ **Nemci iz Slovaške se bodo izselili.** Predsednik slovaške vlade je omenil v svojem nedavnem govoru v parlamentu, da se bodo tudi Nemci iz Slovaške izselili v Rajh po zgledu baltških Nemcev.

■ **Baltiške države nameravajo posredovati** v sporu med Rusijo in Finsko. Estonska, Letonska in Litva žele na ta način prispevati k miru, ki ga žele ohraniti svojim narodom, ki ga pa ogroža rusko-finski spor.

■ **Osem Nemcev aretiranih zaradi špijonaže v Ankari.** Po poročilih Reuterja so turške oblasti aretirale osem Nemcev, ki so se pečali z vohunstvom in razširjali nacistično propagando po Turčiji. Pri aretiranih so našli velike vsote denarja v tuji valuti.

■ **Nemške tovarne bodo povečale proizvodnjo letal** na 2500 mesečno. S to produkcijo bi Nemci prekosili vse druge države.

■ **V Parizu je umrl francoski admiral Guepratt,** ki so mu Srbi nadejali ime »srbska mati.« Admiral Guepratt je namreč organiziral prevoz srbske vojske po umiku skozi Albanijo v Solun.

■ **Bombniki za Romunijo.** Angleška vlada je ponovno odposlala v Romunijo večje število bombnikov. V zadnji pošiljki jih je bilo 36.

■ **Angleški finančni minister** je izjavil pred parlamentom, da znašajo vojni izdatki dnevno 6 milijonov funtov, ali 1 milijardo in pol din. Le polovico izdatkov more Velika Britanija kriti z rednimi davki, drugo polovico pa mora vlada dobiti v obliki notranjih posojil.

■ **Italijanska podjetja morajo imeti** v zalogi najmanj za 3 mesece premoga. Te rezerve pa bodo moralj prihodnje leto še povečati.

■ **Od Poljske so Rusi pridobili** zasedbo vzhodnega dela bivše poljske države 196.000 kvadratnih kilometrov zemlje, na kateri prebivajo

večinoma Belorusj in Ukrajinci. Belorusi prebivajo na 110.000 kv. km s 4.800.000 prebivalcev, ukrajinsko ozemlje pa obsega 86.000 kv. km z 8 milijonov prebivalcev. Od teh 13 milijonov je preko 7 milijonov Ukrajincev, a Belorusov je več kakor 3 milijone, poleg tega je še en milijon Poljakov in 1 milijon Židov. Poljske oblasti pa so na tem ozemlju naštele nič manj kakor 5 milijonov Poljakov.

■ **Na francoski fronti** se nahaja že blizu 250.000 angleških vojakov. Angleška vojska je vsa motorizirana. Na vsake štiri vojake pride po eno motorno vozilo. Ze sedaj razpolaga angleška vojska s 25.000 tanki.

■ **Italija se odločno protivi vmešavanju** Rusije v balkanske zadeve in odklanja kakršne koli zasluge Rusije, da je ostal Balkan nevtralen. Te zasluge da ima izključno samo Italija, ki ima na tem ozemlju tudi svoje življenjske interese.

■ **Po francoskih poročilih** zbirajo Nemci veliko število vojaštva ob holandski in belgijski meji. Na to mejo prihajajo večji kavalerijski oddelki, ker so Holandci preplavili že vse obrambne črte z vodo, koder ne morejo voziti tanki niti težka artilerija. Holandci so podrli jezove tudi pred vsemi večjimi mesti, tako da je obširne pokrajine zalila voda, ki naj prepreči pohod sovražnih čet.

■ **Na nemško-holandski meji** je prišlo do oboroženega spopada, pri čemur je bil ubit en nemški državljani. Nemci so pa ujeli več Holandcev.

■ **Ravnatelj — vodja tatinske družbe.** V Trstu je aretirala policija 26 oseb, ki so kradle bencin petrolejskim družbam. Vodja tatinske družbe je bil ravnatelj ene izmed petrolejskih družb.

■ **Knezi Radzivil.** Francosko časopisje poroča, da so boljševiške oblasti takoj po svojem prihodu v Ukrajino zaprle vse člane znane poljske kneževske družine Radzivil, ki niso mogli pobegniti. V Francijo je pribežala samo princesa Katarina Radzivilova. Boljševiki so jetnike postavili pred »vojno sodišče«, ki je obsodilo na smrt osmero izmed njih. Ustreljeni so bili takoj. Med umorjenimi so 51 letni Leon Radzivil, njegova žena, njegova sinova Anton in 18 letni Jurij, knezov brat Karel, njegova žena, hčerka ter nečak. Radzivilovi so imeli v Ukrajini 36.000 hektarjev zemlje.

■ **Kava iz Abesinije.** V Abesiniji so že od nekdaj pridelovali kavo. Površine, nasajene s kavinim grmičjem je bilo majhno in je komaj

VELIKA
BLASNIKOVA
PRATIKA
je izšla
1940

iv. Nemeec:

MOLK

(Nadaljevanje)

Mica in Jože sta med tem nahranila teličko in jo privezala poleg šeke, ki se je strašno bala za svojega telička. Tako nežno je pogledovala šeka svojega mladička, da je celo Joža opozoril mater:

Glejte, mati! — Šeka se joče od veselja!

Rada ga ima, bolj rada kot marsikatera mati svoje dete.

Kako nežno jo liže, se je toplo smehljala Joža in bil vesel šeke, teličke in cele živalske družine, ki je zahtevala od njega že marsikateri šalj.

Dobro je to, Joža! Kar pusti jo, naj liže. Malo listja še prinesi in vrži pod šeko, jaz moram pogledati še v svinjske hleve.

Bodo kmalu mladi, mati?

V par dneh bi morala oprasiti, točno pa ne vem.

Mica je nato odšla v svinjak, pogledala k prasečnici in spomladanskim prascem vrgla nekaj ječmena.

Najbrž bodo še nocoj mladi, je mrmrala Mica v sebi in odšla v svinjsko kuhinjo, kjer je morala napolniti kotel za kuho. Do polovice kotla je nabasala krompirja, nato prisula repe, korenja in prižgala ogenj. V prvem mraku je

bila svinjska hrana kuhana in ohlajena. Iza horizonta se je prikazala polna luna in blede rdeče pobarvala Hitrečev vrt, med drevjem pa so se pošastno izmenjavale sence in izginjale v blede jesenski mrak. Mica je z naglico mečkala krompir in mešala svinjsko večerjo, v sobi pa je milo jokala Venja. S težavo je dvignila velik škaf in odnesla prasečnici, za silo umila roke in stekla k Venji.

Kaj je venček? no, le spančkej, ne joči! Počakaj toliko, da nama opravi živino, hitro bom gotova, počakaj Venček!

Venja se je pri prvi materini besedi umirila in se sladko smehljala v Micin naguban obraz in izgovarjala neke nerazumljive glasove, ki jih je samo Mica s čustvi razumela.

Le umiri se Venček, kmalu pridem, moja mala deklica. Lisko pomolzem in teličko pripustim, potem pa pridem k tebi. No, Venček, priden bodi, usmili se trudne matere, saj kmalu pridem. Spančkej Venček.

Pri zadnjih besedah je Venja narahlo zaprla oči, globoko vzdihnila in zaspala.

Mica je na prstih zapustila sobo in narahlo priprla vrata, potem pa hitela zopet v svinjak, kjer so spomladanski prasci divje rjaveli in klicali večerjo. Z naglico je nabasala v škaf kuhane repe, zmečkala nekaj krompirja, primešala sirotke in odnesla prascem. Kakor bi odrezal, so se živali umirile, prasičje rjojenje pa se je

spremenilo v šumeče emokanje in mlaskanje. Prasečnina je med tem že svoje pospravila in stegneno ležala v gornjem kotu hleva.

Nocoj zopet ne bo spanca, je zamrmrala Mica in obrisala potno čelo. Slame bo treba za svinjo.

Jožaaa! Jožaaa!...

Aaa?

Pridi Joža in prinesi balo pšenične slame.

Pri hlevskih vratih se je prikazala Jožina glava, nato telo, zadaj pa je nekdo krepko sunil, da je Joža kar vrglo čez prag. Obrnil se je in jezno pogledal v vrata, za katerimi se je slišalo rogovljenje Hitreca.

Matii! — kaj naj prinesem?

Slame, Joža, pšenične slame, se je oglasila zopet Mica iz svinjske kuhinje.

Za presečnico?

Jaa! —

Joža je nato stopil na gumno, zagrabil precejšnjo balo slame in odnesel v svinjak, Mica pa mu je prišla naproti in odprla vrata, iz hleva pa se je tedaj zaslislalo rahlo krjunčkanje svinje.

Uboga pučja, je pomilovala Mica svinjo in jo gladila po hrbtu, Joža pa je stekel po drugi ročaj slame.

Nocoj bova morala stražiti, je menila Mica proti Joži.

Truden sem, mati, vidim pa, da ne bo druge pomoči.

(Dalje prihodnjič.)

zadostoval pridelek za domačo potrebo. Italija je sedaj povečala kavina polja in upa v nekaj letih pridelati dovoljno kave za potrebe celokupne Italije.

■ **Otto Strasser**, ki je že dolgo časa bival v Švici, je nenadoma odpotoval v Anglijo. Otto Strasser spada med nacistične zarotnike v Nemčiji. Njegov brat je bil ustreljen junija 1934, ko je Hitler izvršil znano veliko čiščenje svoje stranke. Radi njegovega nenadnega odhoda iz Švice, domnevajo, da je zapleten v monakovski atentat.

■ **Rusija** ima sedaj po priključitvi Belorusije in Ukrajine bivše poljske države 182 milijonov prebivalcev. Od tega števila je okrog 7 milijonov več žensk kot moških.

■ **Mussolini** je zaklical italijanski mladini s predsedniške palače, da je treba imeti poleg knjig tudi nabito puško. Italija je za mir, toda oborožen mir.

■ **Italija proti Rusiji.** Italijansko časopisje je ves teden pisalo, da ne bo Italija nikdar dopustila, da bi Rusija stopila s Karpatov v donavsko nižino, ali da bi se usidrala na Balkanu. Italija da hoče imeti Balkan za izključno svoj vpliv, ker se na tem ozemlju njeni življenjski interesi.

■ **Ruski poslanik** v Bukarešti je ustanovil posebno kino-podjetje, ki bo proizvajalo samo ruske izvirne filme. Prvi predstavi so prisostvovali tudi člani romunske vlade.

■ **Proste mine.** Pretekli teden se je potopilo nekaj angleških danskih, kanadskih in drugih ladij, ki so zadele na mine. Smatra se, da spuščajo Nemci v morje svobodno plavajoče mine.

■ **Abesinci** imajo najstarejšo krščansko cerkev. Pred letom dni je umrl poglavar koptske cerkve v Abesiniji abuna Abraham, ki je poskušal po italijanski zasedbi Abesinije svojo cerkev združiti s katoliško. Nameraval je obiskati papeža v Rimu in mu predložiti tak načrt. Smrt pa mu je načrte prekrižala. Te dni bodo abesinski škofje koptske cerkve volili novega verskega poglavarja.

■ **Obletnico ruske revolucije** so proslavljali 7. nov. v Moskvi na najslovesnejši način. Na rdečem trgu je bila parada ruske vojske, ki je

defilirala mimo ruske vlade. Na odru so bili tudi vsi zastopniki tujih držav. Paradi je prisostvovala tudi finska delegacija, ki se pogaja z rusko vlado glede odstopa finskih pomorskih in letalskih oporišč Rusiji. Ob tej priliki je imel vojni komisar Vorošilov govor, v katerem je proslavljal uspehe rdeče armade in Rusije.

■ **Angleški mornariški minister Churchill** se je mudil pretekli teden na Francoskem, kjer se je poleg drugega razgovarjal tudi o tem, kako naj se zavaruje prevoz orožja iz Amerike.

■ **Nemčija** je naknadno dovolila, da se sme iz Jugoslavije uvoziti še za pol milijona nemških mark svežih jabolk.

■ **Mast iz premoga.** V Nemčiji so ustanovili sedem tovarn, v katerih izdelujejo iz premoga mast. To mast pa predelujejo v vojno milo.

■ **Bombe.** V poslopju dunajske policije je eksplodiral peklenški stroj. Ubit je bil en višji policijski uradnik. Aretiranih je bilo več sumljivih ljudi.

■ **Na Dunaju** je bil aretiran tajnik kardinala Innitzerja nekdanjega vsemogočega zaščitnika Dolfusovega fašizma. Poleg tega je bilo aretiranih tudi več duhovnikov.

■ **Rusko vojno brodovje** v Baltičkem morju je popolnoma pripravljeno za morebitno borbo proti Finski.

■ **Vojna bo trajala** samo do spomladi tako je rekel v nedavnem govoru predsednik Združenih ameriških držav Roosevelt.

■ **Vojna sodišča** so ustanovili Nemci po vsej Poljski, kolikor so jo oni zasedli. Vojna sodišča so izrekla že več smrtnih obsodb. Pred vojno sodišče pride vsak, ki je nastopal proti Nemcem, ali ki so javno agitirali proti njim.

■ **Nemški minister** za delo dr. Ley je izjavil o vojni tole: »Naš cilj je zmaga in s tem končno uničenje Anglije ter nadvlade denarja nad narodi v svetu.«

■ **Kanceler Hitler** je odredil, da more vsak nemški vojak napredovati za oficirja, ako se izkaže na fronti.

■ **Rusija** je po nekkih poročilih prodala Nemčiji 20 podmornic, ki se nahajajo sedaj v Vladivostoku. Nemčija je plačala podmornice s trgovskimi ladjami, ki so se zatele v ruska

pristanišča. S kupljenimi podmornicami bi Nemčija napadala angleške in francoske ladje v Tihem oceanu.

■ **V Indiji** se širi propaganda za neposlušnost civilnim oblastem. Indijci zahtevajo svojo vlado in položaj dominiona. Indija neče več biti v položaju angl. kolonije.

■ **Poljske vojne ujetnike** je v velikem številu uvrstila nemška vojaška komanda v svoje vojne edinice. Angleško vojno ministrstvo ugotavlja, da je ta postopek v ostrem nasprotstvu z mednarodnim dogovorom, ki določa, da ne sme nobena država uporabljati vojnih ujetnikov za vojaške svrhe proti njihovi lastni državi.

■ **Iz Letonske** se je izselilo do sedaj 25 tisoč Nemcev.

■ **Madžari** so sklenili utrditi mejo proti Sovjetski Rusiji. Državni odbor za obrambo je ugotovil, da se čuti vedno jačji pritisk preko Karpatov. Posebno je opaziti živahno gibanje med ukrajinskim prebivalstvom v mejah madžarske države.

Sejmi

3. decembra: v Planini, okr. Šmarje pri Jelšah, Slovenskih Konjajah.

4. decembra: v Vinici, Kranju, Novem mestu, Ormožu, Mežici, Šmarju pri Jelšah, Strigovi.

5. decembra: v Novem mestu, Ložu, Vidmu pri Dobropolju, Ormožu, Ptujju, Dolnji Lendavi.

6. decembra: v Krškem, Ljubljani, Žužemberku, Celju, Ptujju, Trbovljah, Dobrni, Sevnici ob Savi, Sv. Nikolaju v Polju, Vuzenici, Murški Soboti.

7. decembra: v Mokronogu, Turnišču.

8. decembra: v Mariboru, Donji Dubravi.

9. decembra: v Mokronogu, Sv. Lovrencu p. Prož., Brežicah, Celju, Trbovljah, Dobovi.

„KmetSKI list“ izhaja vsako sredo. Naročnina znasa letno 30 din, polletno 15 din. za inozemstvo letno 50 din. Inzerati po tarifi. Pisemnim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nevrpana pisma se ne sprejemajo. — Rokopisov ne vračamo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

KmetSKI hranilni in posojilni dom

V LJUBLJANI

reg. zadr. z ocom. zav.

Tavčarjeva ulica št. 1

Telefon št. 28-47 * Brzjavni „KmetSKI dom“
Račun poštne hranilnice št. 14.257
Račun pri Narodni banki

Nove vloge
vsak čas razpoložljive obrestuje po

4% do 5%

Za vse vloge nudi popolno varnost * Otvarja tekoče račune * Eskontuje menice * Daje kratkoročna posojila
Izvršuje vse ostale denarne posle

ZAUPAJTE DENAR DOMAČEMU ZAVODU!

EKONOM

I. Z. Z. O. Z.

v Ljubljani, Kolodvorska ulica 7

(v lastni hiši)

Telefon interurban 25-06

Dobavlja vse deželne pridelke, kakor: pšenico, rž, ječmen, oves, koruzo, ajdo itd. Mlevske izdelke: pšenični zдроб, pšenično moko, rženo moko, ajdovo moko, koruzno moko, koruzni zдроб, pšenično in koruzno krmilno moko, pšenične otrobe, ješprenj, kaša. Poljske pridelke: krompir, fižol, zelje, sadje, seno in slamo. Stalna zaloga vseh umetnih gnojil (rud. superfosfata, kalijeve soli, Tomasove žindre, nitrofoskala, apnenega dušika, čilskega solitra itd.), cementa in drugo glavno zastopstvo za Slovenijo opekarne »Ilovac«, Karlovac, za vse vrste zidne in strešne opeke.

TISKOVINE

vseh vrst: trgovske, uradne, reklamne, časopise, knjige, večbarvni tisk hitro in poceni!

ISKARNA
MERKUR

LJUBLJANA, Gregorčičeva ul. 23

TELEFON ŠTEV. 25-52